

VIKHAMMER

VIKHAMMER

FAKTA OM MALVIK KOMMUNE:

Areal: 168 km²

Innbyggertall: 13 900,

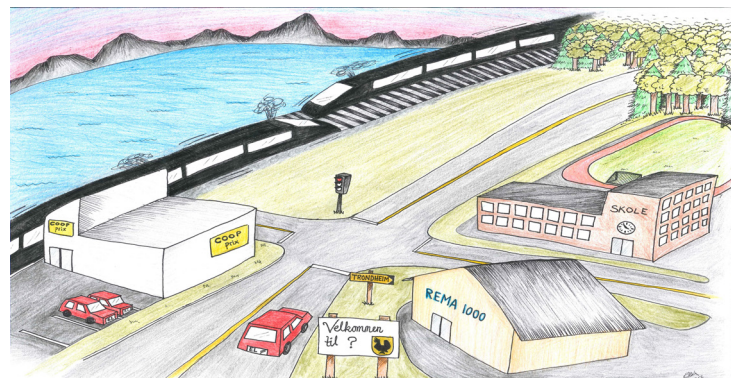
derav ca. 6 000 på Vikhammer.

Kommunesenter: Malvik

Vikhammers korte avstand fra Trondheim og Værnes gjør tettstedet attraktivt for pendlere. Jernbanen er sentralt plassert og spiller en viktig rolle for innbyggerne. Det er behov for nye boliger som følge av en økende tilflytting. Landskapet er preget av jordbruksnæring. Natur og fjord er viktig for innbyggerne.

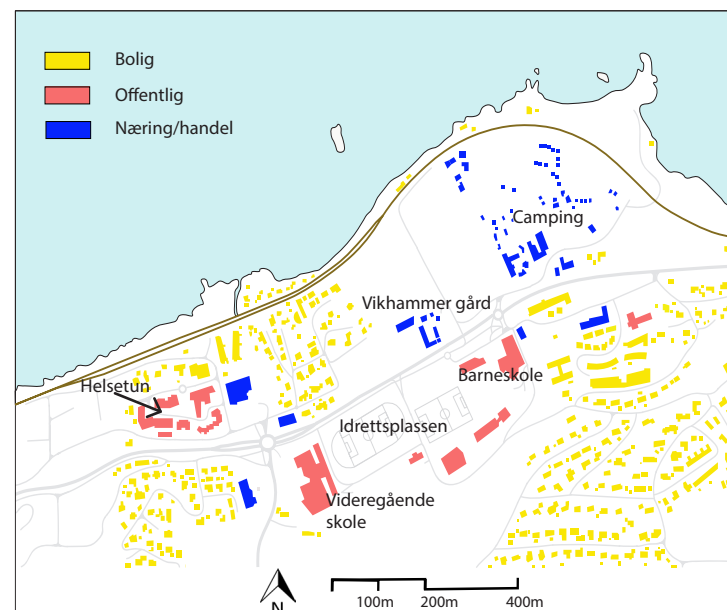

VÅRT FØRSTEINTRYKK

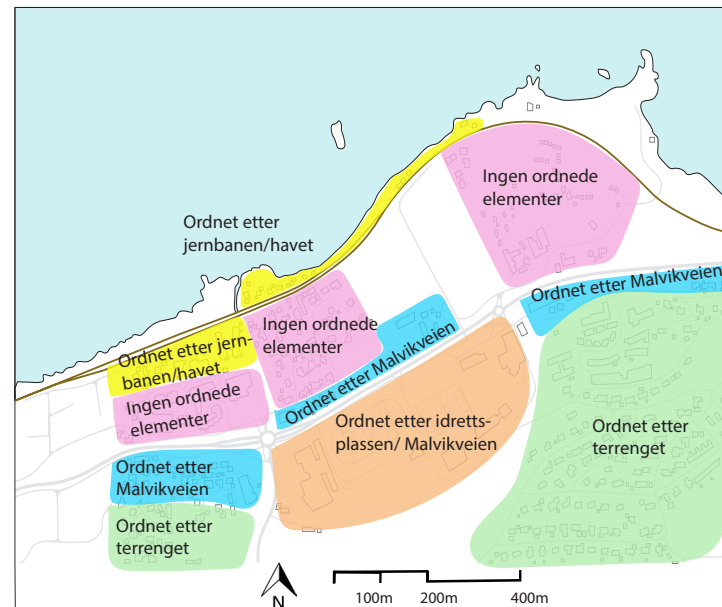
Vårt førsteinntrykk er et sted med en fantastisk natur, men mangel på liv og identitet. Det er få gode naturlige møtesteder. Lyskryss og kjøpesenter er det man bemerker seg når man ankommer Vikhammer, samt en toglinje som skaper en barriere.

FUNKSJONER

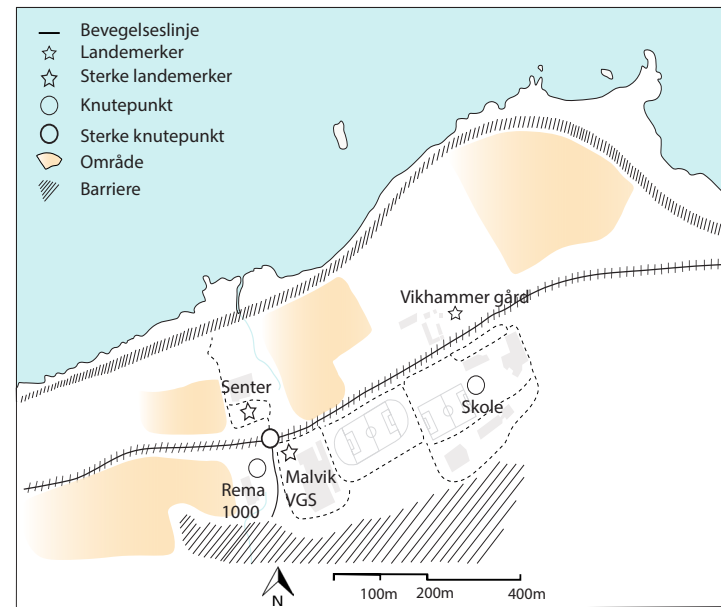
Kartet viser hvordan de ulike funksjonene er organisert. Funksjonene er spredt og området mangler en helhetlig struktur, som fører til få gode byrom.

BEBYGGELSESMØNSTER

Kartet illustrerer hvordan bebyggelsen i Vikhammer forholder seg til ulike ordnende elementene i landskapet. Bebyggelsen er ordnet etter vei, jernbane/hav, terreng eller idrettsplassen. Deler av bebyggelsen er imidlertid ikke ordnet etter noen spesielle elementer.

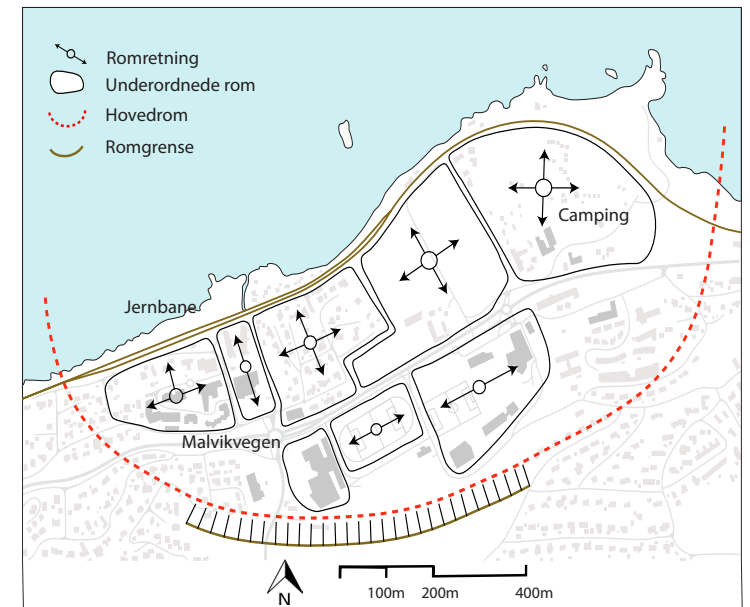
VÅRT MENTALE KART

Vi har benyttet Kevin Lynch analyse for å danne et mentalt kart av Vikhammer som er basert på gruppens oppfatning av området. Analysen viser at dagens område består av flere ulike områder og er avgrenset av tre barrierer. Landemerkene er viktige å ta vare på fordi elementene inneholder høy orienterings- og identitetsverdi.

FASE 1 - STEDSANALYSE

ROM OG LANDSKAP

Vi betrakter hovedrommet i Vikhammer som strekningen fra helsetunet til camping. Rommet dannes mellom sjøen og åssiden. Videre deler vi inn i underordnede rom som er definert av veien og naturelementer. Romretning betegnes som hvilken retning det er naturlig å bevege seg i og gir retninglinjer for planleggingen. Romgrensen setter naturlige grenser i området og viser helningsretningene i landskapet. Det er viktig å behandle hvert enkelt rom og planleggingen må skje helhetlig.

HISTORISK UTVIKLING

Jordbruk har vært sentralt i Vikhammer siden 1800-tallet. Etter åpningen av jernbanen i 1893 ble det eksportert råvarer til Trondheim. Boligfortettingen i området økte etter 2. verdenskrig.

LANDSKAP

Terrengsnittet for Vikhammer illustrerer hvordan boliger, næringsvirksomhet og toglinjen er fordelt i terrenget. Malvikveien, skog, åskammen og jernbanen oppleves som barrierer.

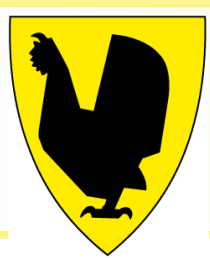
BILDER

Bildene viser hvordan Vikhammer ser ut i dag. Områdene som vises er Vikhammer senter, utsikt mot sjøen sett fra veien og Vikhammer gård.

OPPSUMMERING

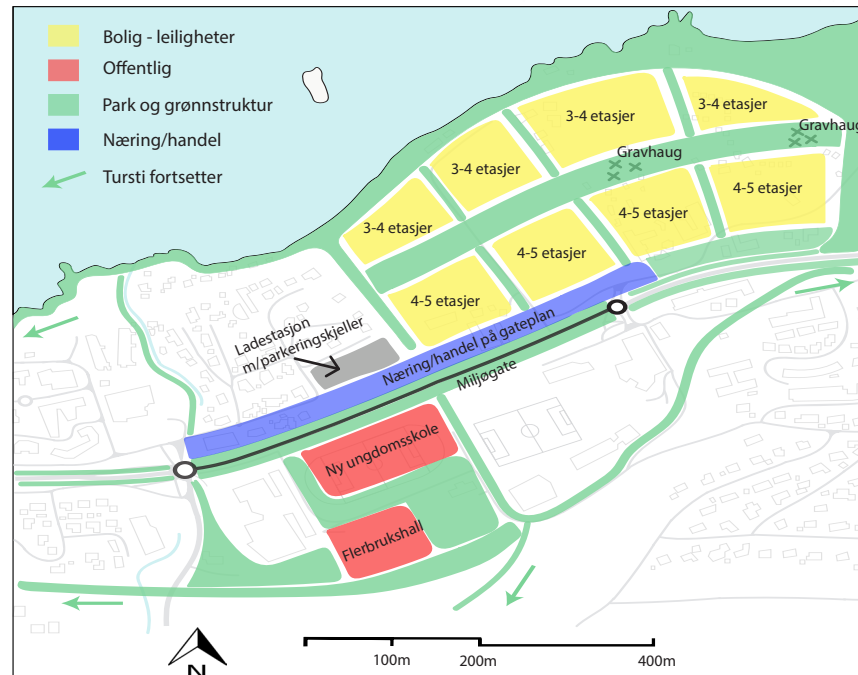
De ulike funksjonene i Vikhammer er spredt og førsteinntrykket er preget av asfalt og mangel på identitet. Stedet har mye gjennomgående trafikk som bidrar til støy, utslipp og øker samtidig faren for ulykker. Vikhammer har en god beliggenhet, samt en flott fjordutsikt. Jernbanestasjonen fungerer i dag som et stoppested, mens togsporet skaper en barriere mellom stedet og sjøen. Det er få gode byrom og tettstedet mangler torg, parker og andre naturlige samlingspunkter. Handelsmulighetene er få og Coop er det nærmeste man kommer en møteplass. I dag er det en rekke ubenyttede sentrale arealer som kan utvikles. I neste plansje vil vi drøfte tre ulike alternativer for videre utvikling.

VIKHAMMER

FASE 2 - Tre ulike muligheter

DEN GRØNNE MIL

KONSEPT 1 - DEN GRØNNE MIL

I det første alternativet ønsker vi å fremme innbyggernes helse og velvære gjennom bærekraftige tiltak. Vi vil vi derfor etablere en miljøgate med næringslokaler langs akse, som skaper et nytt samlingspunkt. Det skal tilrettelegges for el-transport med nye ladestasjoner, samt parkeringskjeller. Tiltakene skal bidra til mindre svevestøv og lokale klimagasser i Vikhammer. Fartsempende tiltak står også i fokus i Den Grønne Mil. Det vil bli utviklet klimavennlige boligområder. Konseptet har en gjennomgående grønstruktur. Jernbanen blir fjernet da den oppleves som en barriere mot sjøen.

- + Miljøvennlig
- + Helsefremkallende
- + Naturskjønt
- + Samlingspunkt
- + Bærekraftig
- + Bevare identitet
- + Mindre trafikk
- + Høy boligtetthet er energisparende

Nebraska, USA

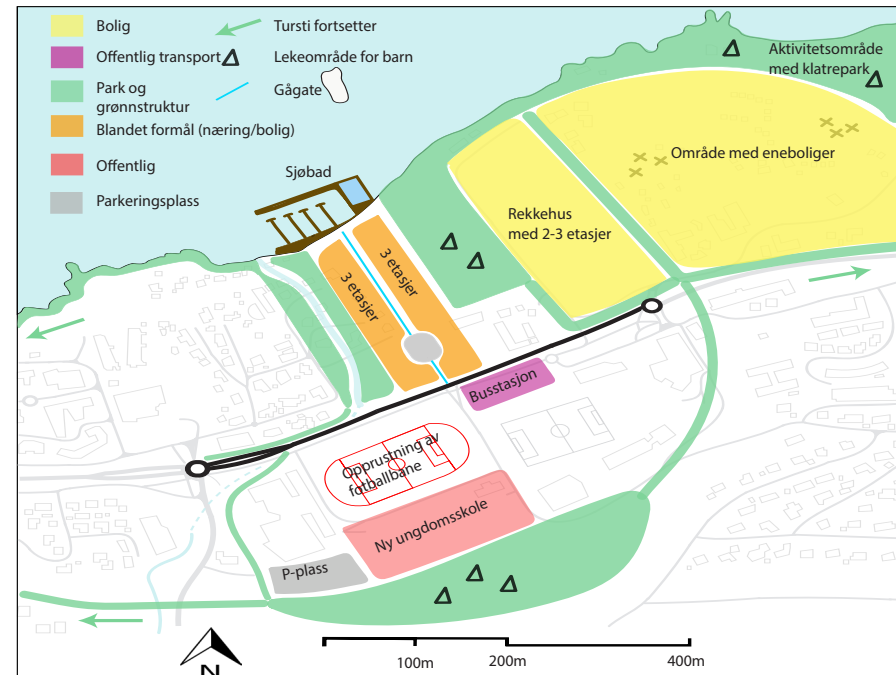
Oslo, Norge

- Tett bebyggelse gir mindre privatliv
- Fjerning av landemerke; Vikhammer gård
- Mister togforbindelse

BEFOLKNINGSPROGNOSE

Dagens Vikhammer har omtrent **6 000** innbyggere. Ifølge SSBs befolkningsprognose er det forventet at Malvik kommune vil vokse med ca. 30 prosent frem mot 2050. Med forbehold om tilsvarende vekst i Vikhammer, vil tettstedet ha omtrent **7 900** innbyggere i 2050. Videre viser statistikken at det er 2,5 beboere pr. husholdning i kommunen. Dette vil si at Vikhammer trenger ca. **750** nye boliger innen 2050. Forventet befolkningsutvikling vil være en del av vurderingen ved valg av videre retning for Vikhammer.

OPPVEKSTBYEN

KONSEPT 2 - OPPVEKSTBYEN

I det andre alternativet ønsker vi å gjøre Vikhammer til et familievennlig bosted med et sterkt samhold og identitetsfølelse. Målet er å skape et trygt og trivelig oppvekststed hvor man ønsker å flytte tilbake til i etableringsfasen. Vi velger derfor å styrke aktivitetstilbudet for å oppmuntre til utendørsaktivitet. Skole- og idrettsanlegg blir en viktig sosial arena, også utenom idretten. I tillegg vil vi etablere et familievennlig torg. Her vil det også være en trivelig gågate ned mot sjøen, hvor det er en brygge med tilhørende sjøbad. Malvikvegen tilrettelegges for trygg trafikk gjennom fartsdempende tiltak. Jernbanen blir fjernet da den oppleves som en barriere mot sjøen.

- + Lettere ferdsel for barn og unge
- + Fremmer aktivitet/helse
- + Skaper tilhørighet og samhold
- + Bruke naturen til friluft
- + Tiltrekker barnefamilier
- + Fremmer tilbakeflytting
- + Skaper sosiale møteplasser
- + Flere grøntarealer

- Inngrep i naturen
- Arealkrevende
- Fremmer ikke handel
- For lav boligtetthet
- Dekker ikke fremtidig befolkningsvekst
- Mister togforbindelse

Våler, Norge

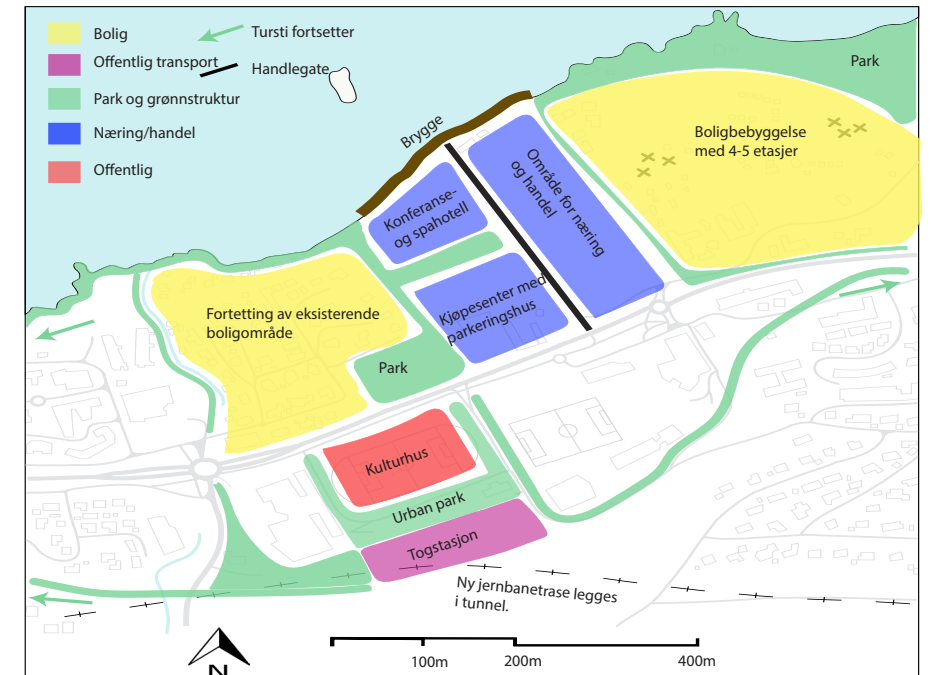

Ohio, USA

VALG AV KONSEPT

Det viktigste for oss er å gjøre Vikhammer sentrum til et trygt område som er livlig, bærekraftig og helsefremmende for innbyggerne. Vi ønsker at Vikhammer skal være et godt sted for barn og unge å vokse opp og har derfor valgt å gå videre med Konsept 2: Oppvekstbyen, med innslag fra de øvrige konseptene. Hovedmålet med konseptet er å skape et mindre trafikkert sentrumsområde der barn, unge og voksne kan ferdes trygt og samtidig være i aktivitet utendørs. Konseptet har hovedfokus rundt det eksisterende skoleområdet. Dette området vil få et flott torg som blir et naturlig samlingspunkt, samt en promenade mot sjøen. Den nye bebyggelsen vil bryte med den eksisterende og vil ha en umiddelbar nærhet til sentrum. Dette gir et godt grunnlag for å møte den forventede befolkningsveksten i Vikhammer.

HANDELSMEKKA

KONSEPT 3 - HANDELSMEKKA

I det tredje alternativet ønsker vi å sette Vikhammer på kartet som et "Handelsmekka" gjennom næring, handel og turisme. For å oppnå dette ønsker vi å skape sosiale samlingspunkter som trekker innbyggere og turister. Videre skal vi etablere et spa- og konferansehotell som fremmer lokalt næringsliv og turisme. Vi vil skape en identitet for stedet gjennom å skape liv og aktivitet. Det vil også bli bygd nye boliger for å imøtekomme Vikhammers fremtidige befolkningsvekst. Grønnstrukturen fungerer som en ramme for området.

- + Fremmer turisme
- + Setter Vikhammer på kartet
- + Skaper arbeidsplasser
- + Mer livlig sentrum
- + Urbane kvaliteter
- + Skaper gode byrom
- + Togstasjon skaper fremkommelighet

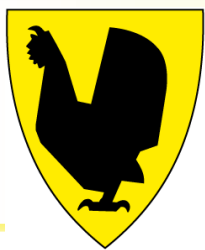
- Bygninger må sannsynligvis eksproprieres
- Sannsynligvis kostbart
- Inngrep i naturen
- Øker biltrafikk
- Fjerning av landemerke; Vikhammer gård

Holmestrand, Norge

Førnebu allé, Norge

VIKHAMMER

FASE 3 - PLANFORSLAG

PLANBESKRIVELSE

I stedsanalysen kom vi frem til at det er få gode byrom og naturlige samlingspunkter. Dagens Vikhammer er også preget av trafikk som går gjennom tettstedet. Dette bidrar til støy, lokalt utslipp og gir økt fare for ulykker. Vi ønsker å styrke stedets identitet ved å skape et tydelig sentrumsområde.

I tillegg til å ta utgangspunkt i Konsept 2; Oppvekstbyen ønsker vi å hente momenter fra de andre konseptene. Vi vil inkludere miljøgaten, den miljøvennlige bebyggelsen, den gjennomgående grønnstrukturen og bevaring av gravhaugene fra Konsept 1; Den Grønne Mil i planforslaget. Tillegg til dette inkluderer vi togstasjonen fra Konsept 3: Handelsmekka.

For å skape en god samlingsplass og et godt byrom, ønsker vi et torg med et tilhørende næring- og handelsområde. Vi ønsker at torget, promenaden og sjøen skal invitere til aktivitet og samhandling mellom menneskene i Vikhammer. Målet med planforslaget er å tilrettelegge for en trygg, aktiv og positiv oppvekst.

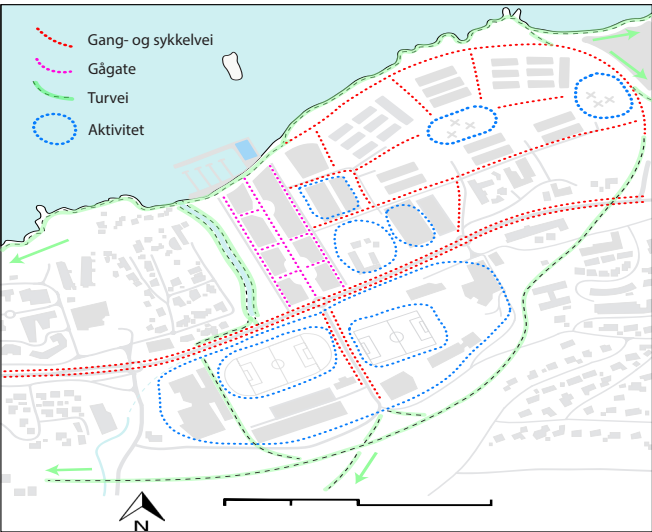
Harstad. Brygge med promenade og næringstilbud i 1. etasje og bolig over.

Prosjekt i Asker. Trappevis boligbebyggelse oppover i terrenget.

Ladestien i Trondheim. Gangsti ved sjøen i naturskjønne omgivelser.

BEVEGELSESMØNSTER

Jan Gehl oppfordrer til å kartlegge hvor mennesker oppholder og beveger seg. Dette er sentralt for hvor man skal plassere ny bebyggelse. I dagens Vikhammer tar bilene mye plass. Den nye planen skal fremme mange trafikanter gjennom miljøgata og redusert fartsgrense. Gågata og turstiene knytter det hele sammen. Bevegelseslinjene er markert i bildet over.

BYROMMET

Ifølge Jan Gehl er det områdene mellom husene som danner rammene for liv og aktivitet i sentrum. Byrommet knyttes sammen av turstiene og gågatene i det nye Vikhammer.

Vårt mål er å skape et godt byrom som trekker menneskene ut i gatene. Mange av dagens aktiviteter foregår rundt skole- og idrettsanlegget. Vi ønsker derfor å knytte dette området sammen med det nye torget. Dette rommet vil danne muligheten til ulike aktiviteter.

NY BEBYGGELSE

Kartleggingen av bevegelsesmønsteret og byrommet danner grunnlaget for plassering av ny bebyggelse i Vikhammer. Det er viktig å skape og ivareta en god sammenheng mellom rom og liv i denne prosessen.

Den nye bebyggelsen vil omfatte barnehage, torg, promenade, brygge og nye miljøvennlige boliger. Vi ønsker at torget skal ha en komfortabel og hyggelig arkitektur, som både er estetisk og brukbar. Nærings- og handelslokalene skaper en veggdannelse for torget og gågata. Deler av Vikhammer gård må imidlertid rives for å tilrettelegge ny bebyggelse.

Det nye torget er ordnet etter forbindelsen mellom skoleområdet og sjøen gjennom en vinkelrett akse ned mot sjøen. Den nye boligbebyggelsen er ordnet etter sjøen og terrenget.

Sørenga i Oslo. Sjøbad på bryggen.

Ullevålseter i Oslo. Gårdstun med aktivitet og uteservering.

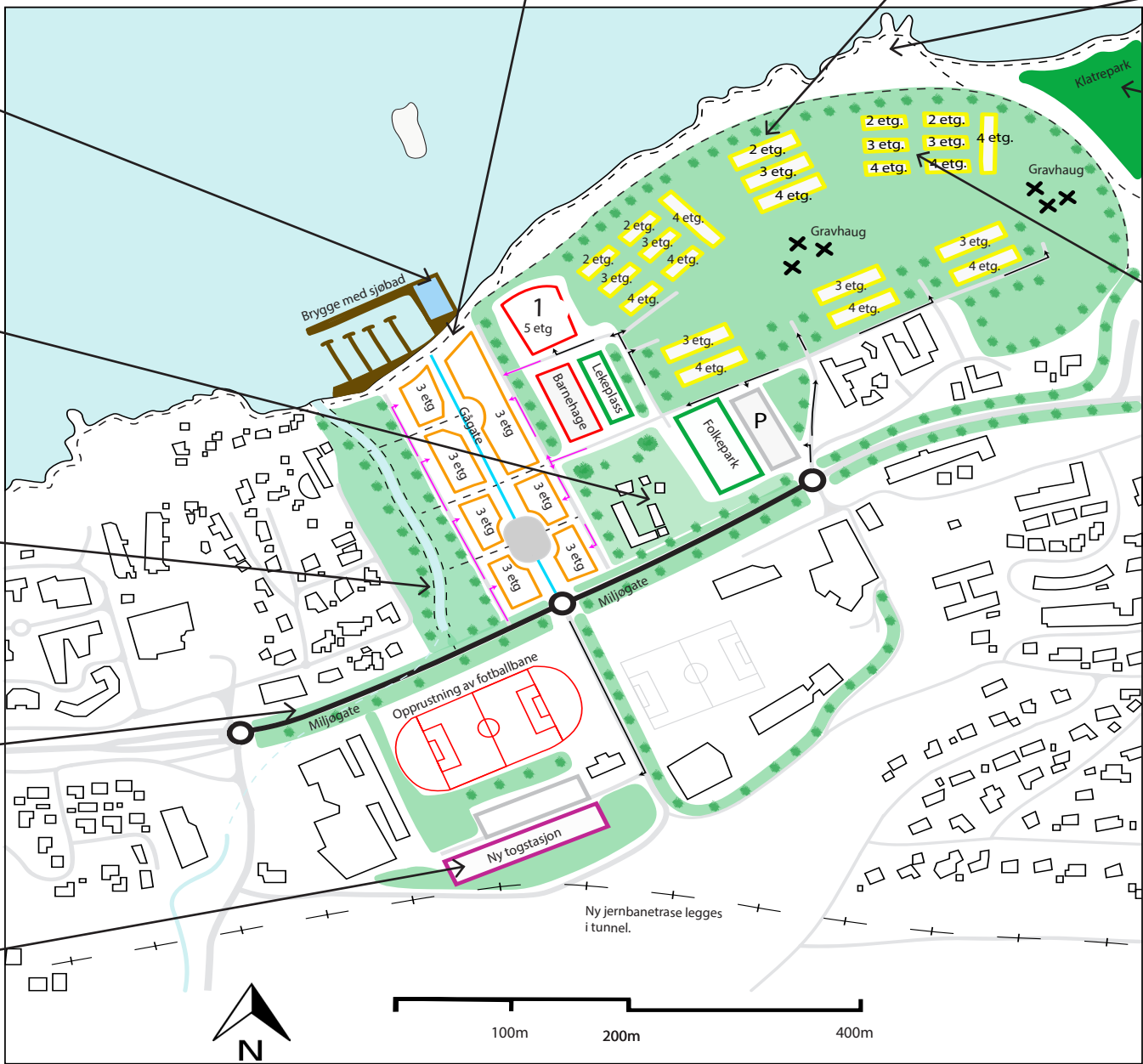
Prosjekt i Spania. Bekk som renner gjennom området med enkle overganger. Eksisterende bekk er lagt om.

San Francisco. To-felts vei med sykkel- og gangvei på begge sider av veien.

Prosjekt på Holmestrand. Togstasjon inn i fjellet.

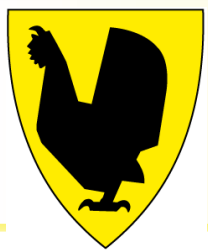
Detroit. Klatrepark for for hele familien.

Prosjekt i Oslo. Miljøvennlig bebyggelse med sosiale fellesarealer.

- Biltrafikk forbeholdt rask av- og påstigning og varetransport
- Ordinær biltrafikk
- Gangårer - ingen biltrafikk
- Bolig
- Blandet formål
- Eksisterende bebyggelse
- Park
- Kulturhus/kontor med parkeringskjeller
- Torg

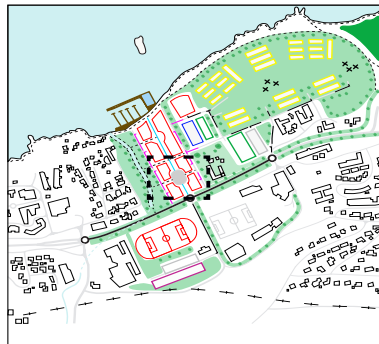

VIKHAMMER

FASE 4 - DETALJERING

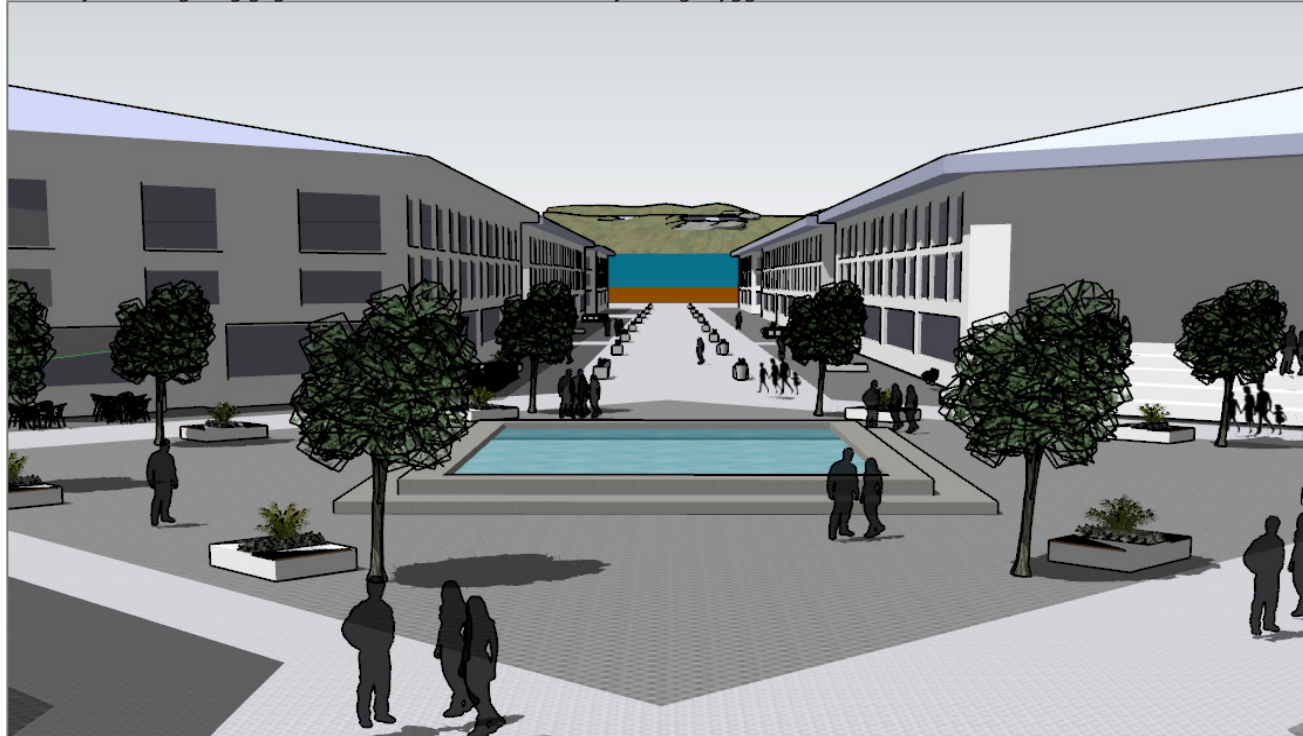
VALGT OMRÅDE

Vi anser torget med tilhørende gågate som det nye sentrum og forventer at det vil være et samlingspunkt som binder stedet sammen. I stedsanalysen markerte vi Vikhammer gård som et landemerke og velger derfor å bevare denne.

For å gjennomføre planbeskrivelsen vil vi bygge på den dyrkede marken ned mot sjøen. Vi må i tillegg rive noe bebyggelse for å gjøre plass til promenaden.

Illustrasjon av torget og gågate om sommeren sett ned mot sjøen og bryggen:

Illustrasjon av torget om vinteren med vinkling mot gården:

BYROM

Vi ønsker å skape et attraktivt byrom i Vikhammer ved et godt samspill mellom området fra skole- og idrettsanlegget og ned mot sjøen. Rommet skal tiltrekke seg alle aldergrupper og vil være et sosiale område.

Inspirasjon er hentet fra Bakklandet i Trondheim og Stavanger torg.

NÆRING OG HANDEL

Første etasje består av handel- og næringslokaler, mens de to øverste etasjene blir boliger. Dette skal bidra til at mennesker samles i sentrum. Det blir uteservering i form av restauranter og kaféer på gateplan for å skape liv ute i gatene. Handel og næring vil nyte godt av gågaten og vil være med å skape et attraktivt byrom i Vikhammer. Serveringsstedene skal vendes ut mot gågaten for å skape et godt samspill med resten av rommet.

Inspirasjon er hentet fra Paris, Frankrike.

KONKLUSJON

Målet med utarbeidelsen av forslaget til kommuneplan mot 2050 har vært å identifisere Vikhammers styrker, forbedringspotensial, bevaringsverdige elementer og identitet gjennom en stedsanalyse. Denne informasjonen ble brukt til å utarbeide tre ulike alternativer som dannet grunnlaget for planforslaget. Vi mener planforslaget dekker vårt opprinnelige mål om å skape et trygt, livlig og bærekraftig sentrumsområde med innbydende områder og arkitektur. Likevel ser vi at det kan være vanskelig å gjennomføre en del av planen da noe eksisterende boligbebyggelse må rives. For å skape et godt samlingspunkt har vi valgt å detaljere torg og handlegate som forventes å bli et knutepunkt. Ved videre fordypning kunne vi fokusert mer på detaljering rundt boligområdet, da dette spiller en viktig rolle for Vikhammer sin fremtidige befolkningsvekst.

GÅGATE

Trivelige gågater fremmer handels- og næringsvirksomhet. Samlingen av torg, næring og handel vil skape en synergieffekt og bidra til økt ferdsel i sentrumsbildet. Vi vil lage en gågate som strekker seg gjennom hele sentrum og ned til bryggen. Hensikten er å skape et godt bilfritt oppholdsrom med mulighet for aktivitet og rekreasjon.

Bildet er fra gågaten i Lillehammer som gir en fin illustrasjon på et attraktivt sentrumsområdet med mye liv og aktivitet.

TORG

Torget skal inneha flerbruksfunksjon. Dette oppfordrer til mange ulike aktiviteter og arrangementer hvor mennesker samles i bybildet.

Torget blir et rom for formelle- og uformelle arrangementer. Mer konkret kan det brukes til aktiviteter som skøytepark, byscene, markedsdag, bål plass og åpen kinosal i sommermånedene.

Inspirasjonen har vi blant annet hentet fra Berlin og World Landscape Architecture.

MØBLERING

Møbleringen av sentrumsområdet er en viktig del av utformingen og for å skape trivsel i våre fysiske omgivelser. Vi ønsker derfor at det skal utarbeides retningslinjer for gatelys, benker og skilter som skaper et gjennomgående inntrykk. I tillegg er det viktig å skape en sammenheng mellom grønne lunger og trygge sitteplasser. Dette skal være med å heve den estetiske og funksjonelle standarden i det offentlige rom.

Inspirasjon hentet fra prosjekt nye Trondheim Torg og fra Reston i USA.

